

Lauri Kajanoja
Suomen Pankki

Kustannuskilpailukyvyn tasosta

Kommenttipuheenvuoro Pekka Sauramon
esitykseen

Tulkitsen samoin kuin Pekka

- Kustannuskilpailukyky on heikentynyt vuosituhannen vaihteen jälkeen
- Kustannuskilpailukyvyn muutos ajassa ei suoraan kerro tasosta
 - Tämä on tärkeä huomio
- Kustannuskilpailukyvyn parantamisen tarve ei ylitä 15 prosenttia

Tulkintojani, jotka poikkeavat Pekan tulkinnoista

- Kustannuskilpailukyvyssä on 10–15 prosentin parantamisen tarve
 - Kun sitä mitataan keskipalkkojen kehityksessä suhteessa muihin kehittyneisiin maihin
- Kustannuskilpailukyvyn paraneminen kohentaisi työllisyyttä
- Nimellisten yksikkötyökustannusten tasovertailua ei voida esittää
- Nimelliset yksikkötyökustannukset on ongelmallinen kustannuskilpailukyvyn mittari koko talouden tasolla
- Ei riitä, että Suomea vertaa vain
 - Ruotsiin ja Saksaan
 - Muihin ”vanhoihin” EU-maihin

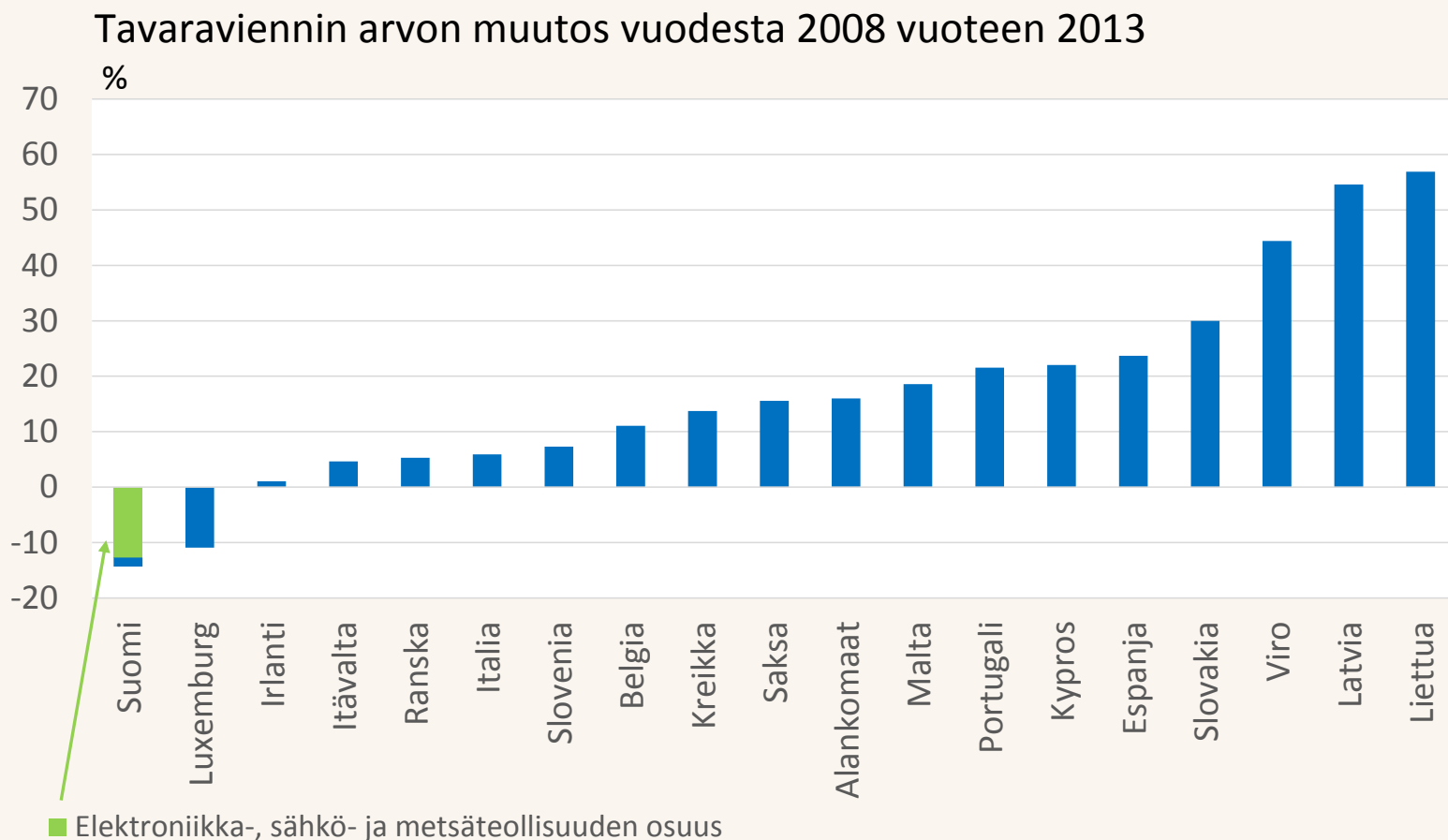

Lisää johtopäätöksiä

- Kustannuskilpailukyvyn heikkeneminen on yksi viime vuosien heikon talouskehityksen taustatekijöistä
- Kustannuskilpailukyvyn parantamisen lisäksi tarvitaan muutakin ongelmien ratkaisemiseksi
- Kustannuskilpailukyvyn heikkenemisessä kotimarkkinasektorin hintakehityksellä on ollut keskeinen rooli
 - Vientituotannon omat palkkakustannukset eivät ole nousseet yhtä paljon
 - Kotimaiset välituotteet ovat suuri kustannuserä vientituotannolle

Suomen viennin väheneminen poikkeuksellista, taustalla muutakin kuin elektroniikka ja metsä

Lähteet: OECD, Eurostat ja Tulli.

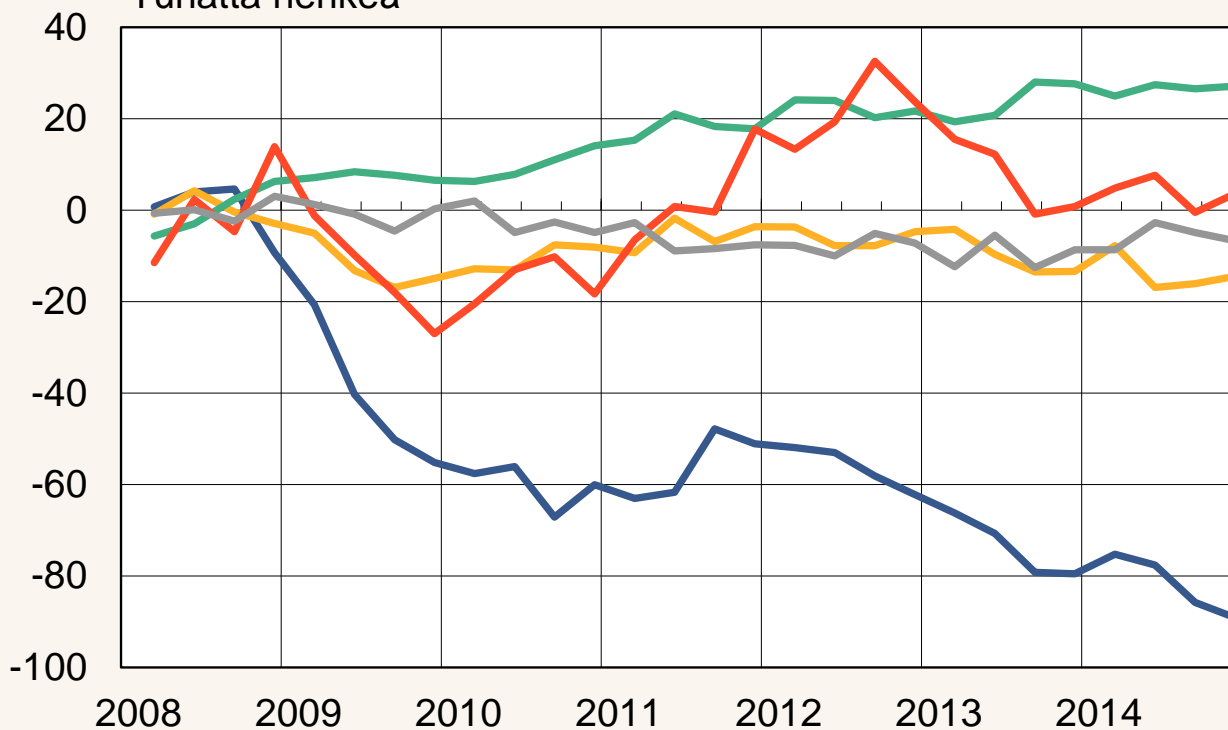
31607

Työllisten määrän muutos vuoden 2008 keskiarvosta

- Teollisuus
- Rakentaminen
- Julkinen hallinto, koulutus, terveys- ja sosiaalipalvelut
- Muut palvelut
- Alkutuotanto

Tuhatta henkeä

Lähde: Tilastokeskus.

27074

Kilpailukyky

- **Kustannuskilpailukyky:**

Kustannustaso talouden ulkoisen tasapainon ja vientituotannon työllisyyden edellytysten näkökulmasta

- **”Reaalinen kilpailukyky” tai ”kasvukilpailukyky”:**

Pitkän aikavälin kasvuedellytysten määrittäjä

Kustannuskilpailukyvyn mittaaminen

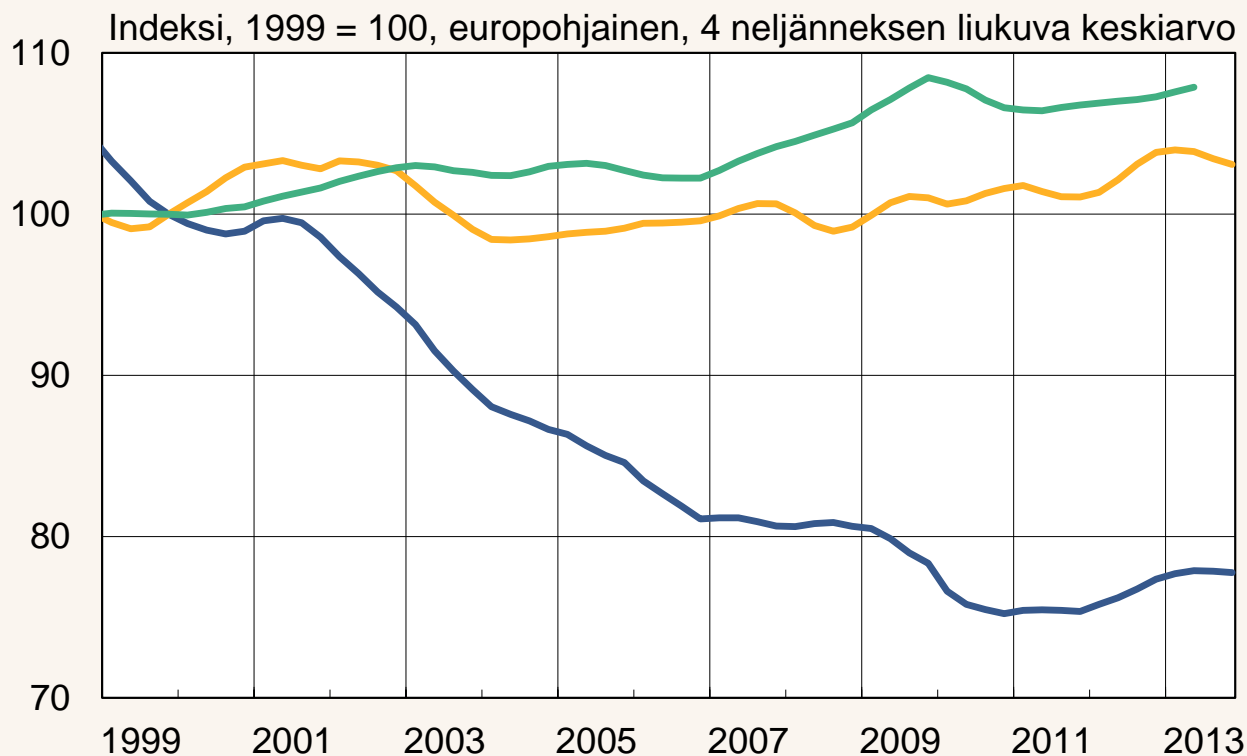
- **Palkkakehitys suhteessa muihin saman kehitystason maihin**
- **Nimelliset vai reaaliset yksikkötyökustannukset?**
 - Reaaliset yksikkötyökustannukset = kannattavuuden käänteinen mittari = työn tulo-osuus
- **Suomen tapauksessa hyviä mittareita**
 - **Avoin sektori: kannattavuus**
 - **Kotimarkkinasektori: nimelliset yksikkötyökustannukset**

Miksi teollisuuden nimelliset yksikkötyökustannukset huono mittari? Hintakehitys ollut Suomessa poikkeavaa

Tehdasteollisuuden tuotannon hinta

— Suomi — Kilpailijamaat kauppapainoilla — Euroalue

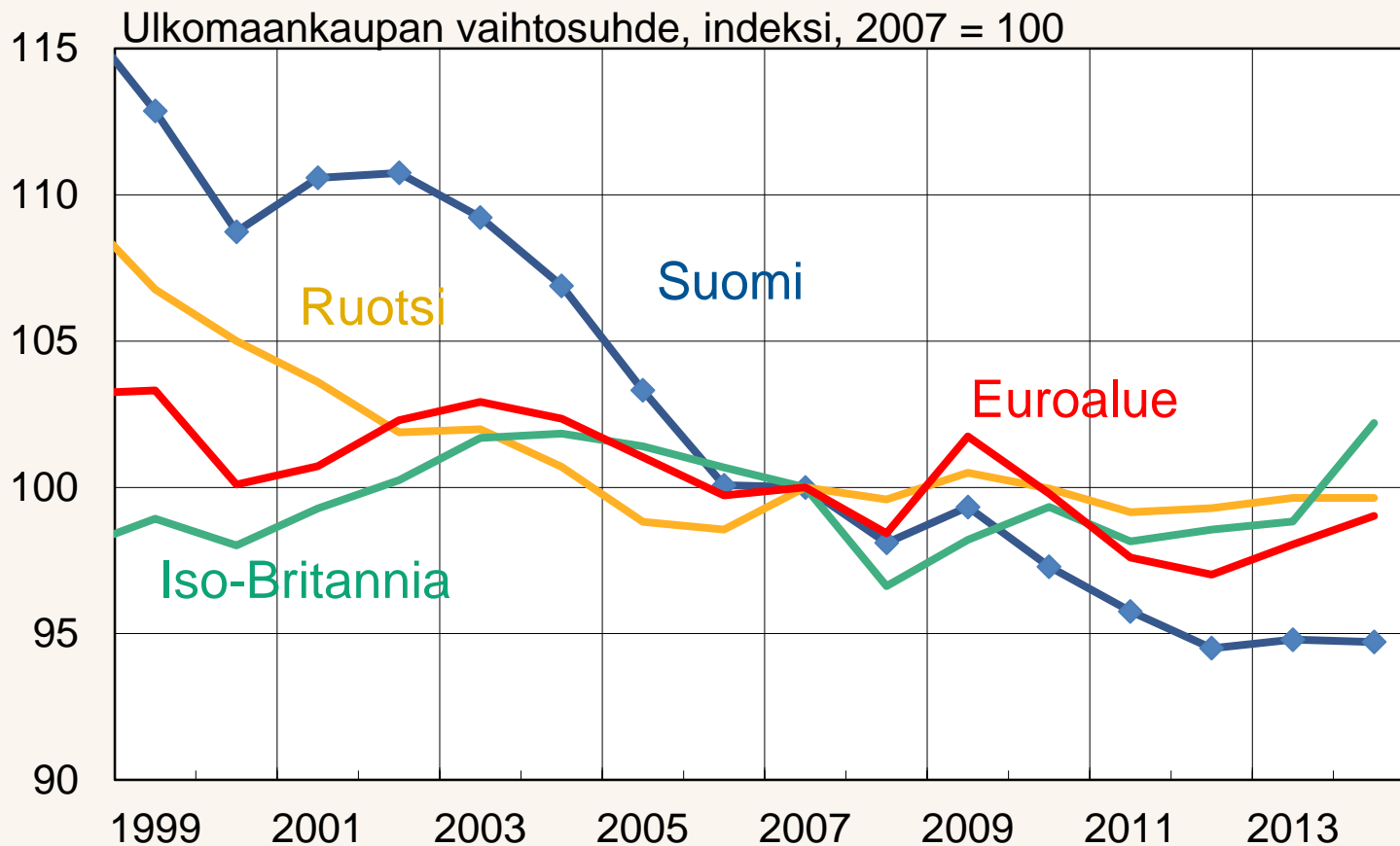

Bruttoarvonlisäyksen implisiittinen deflaattori samassa valuutassa. ²⁶⁵⁰⁵

Lähteet: Eurostat, BEA, BLS ja Suomen Pankin laskelmat.

Miksi myös koko talouden nimelliset yksikkötyökustannukset ongelmallinen mittari? Vientihinnat laskeneet suhteessa tuontihintoihin

Lähteet: Eurostat ja Euroopan komissio ja Tilastokeskus.

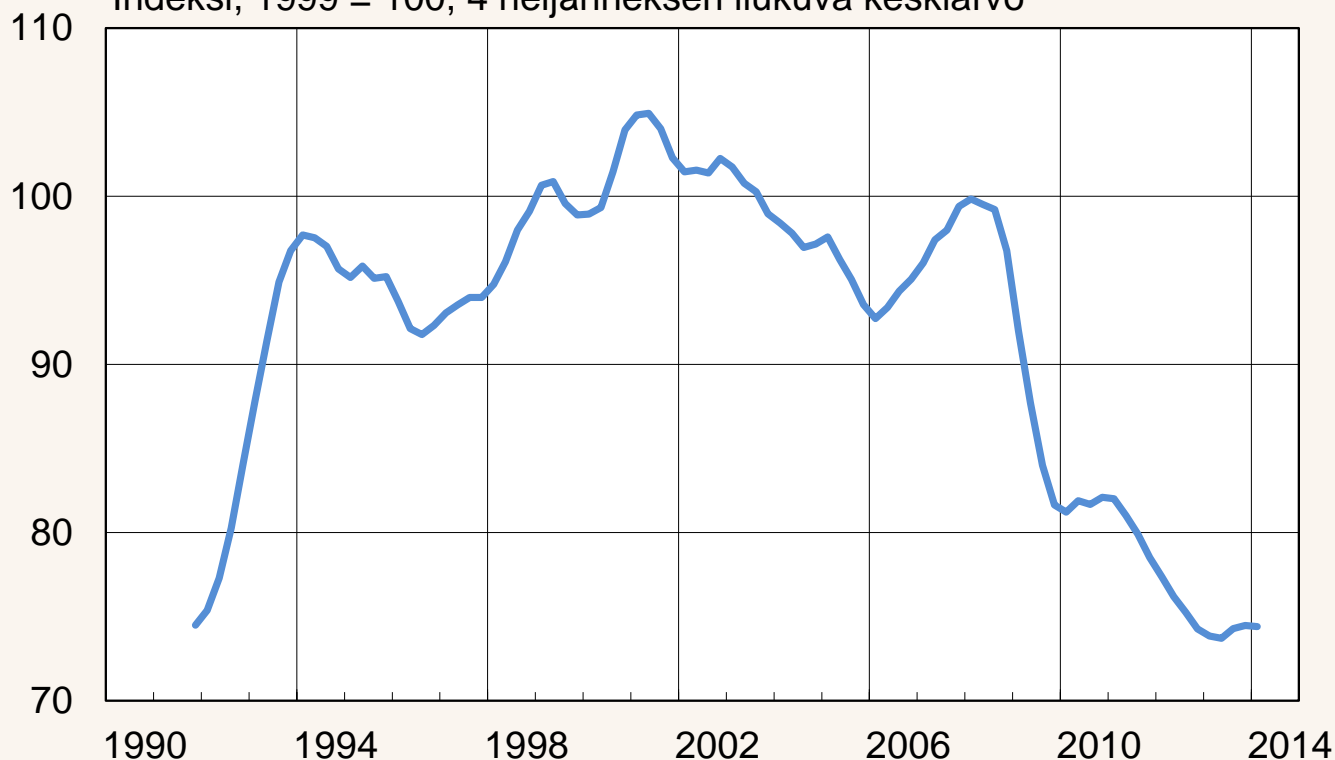
26308

Tehdasteollisuuden kannattavuus suhteessa kauppakumppanimaihin

Tehdasteollisuuden arvonlisä jaettuna työkustannuksilla, Suomi suhteessa kauppakumppanimaihin

Indeksi, 1999 = 100, 4 neljänneksen liukuva keskiarvo

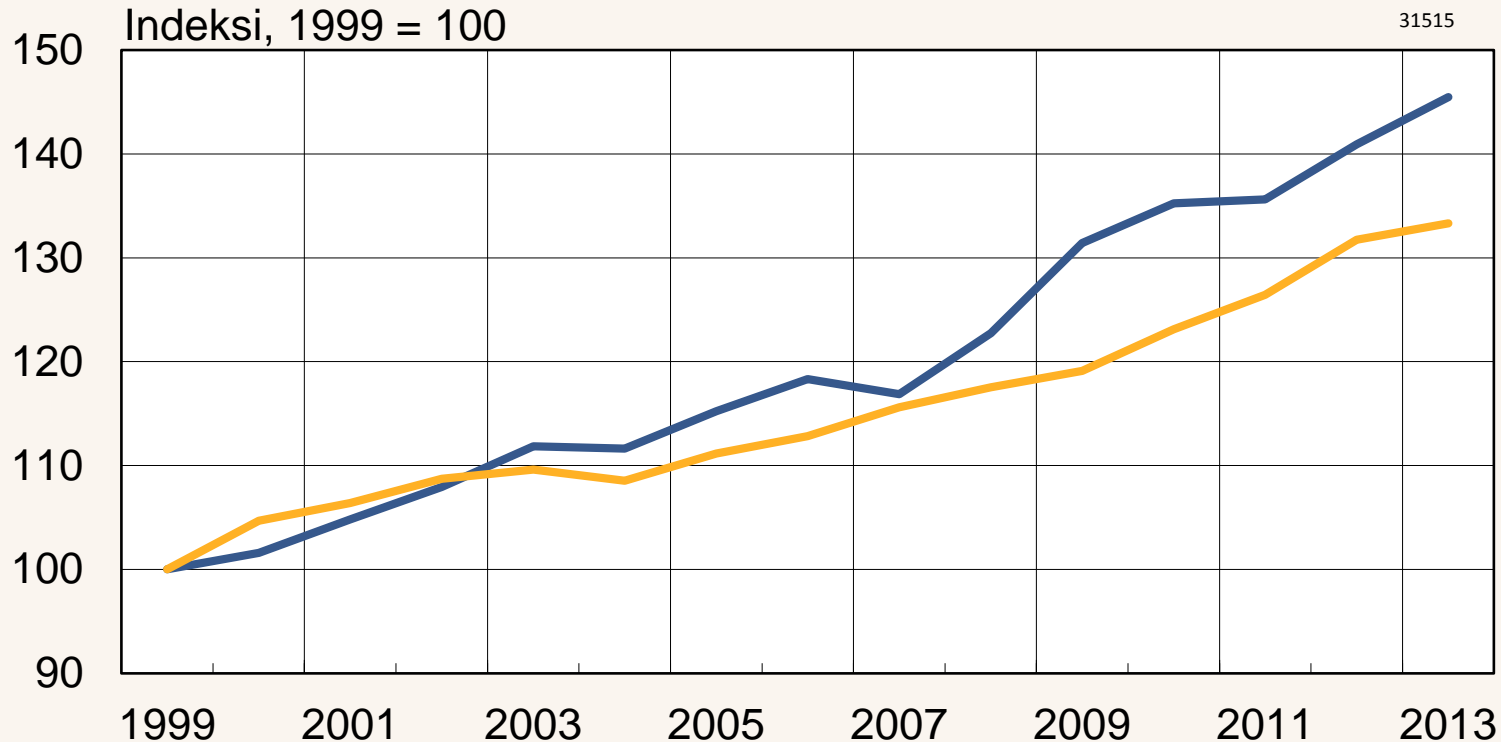
Kauppapainoinen indeksi.

Lähteet: Eurostat, BEA ja Suomen Pankin laskelmat.

26505

Yksikkötyökustannukset tehdasteollisuudelle välituotteita tuottavilla toimialoilla*

— Suomi — Kauppakumppanimaat, euroina**

*) Tehdasteollisuuden ulkopuolella. Toimialat painotettu osuuksilla Suomen tehdasteollisuuden välituotekäytöstä.

***) Kauppakumppanimaat painotettu osuuksilla Suomen ulkomaankaupasta.

Tarkemmat tiedot: Jarkko Kivistö, Euro & talous 3/2013.

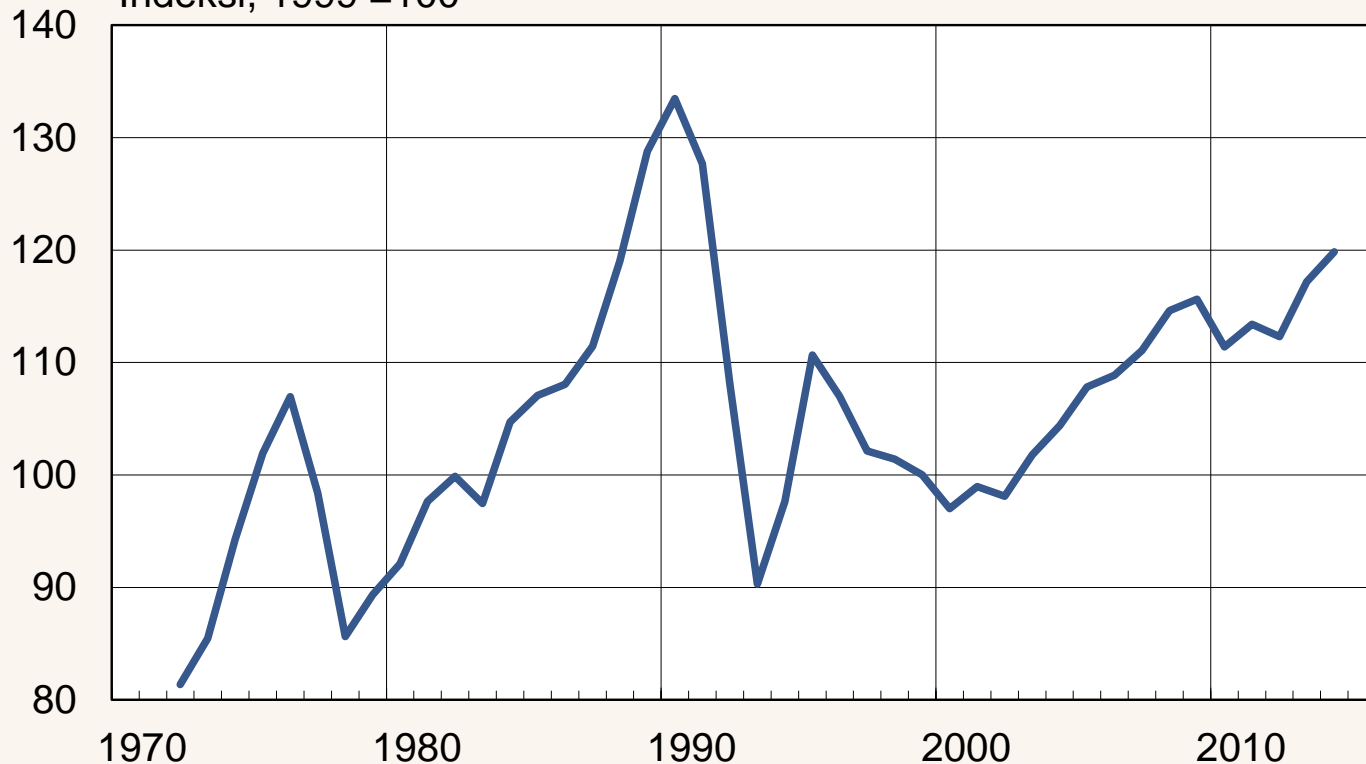
Lähteet: Eurostat ja Suomen Pankin laskelmat.

Suhteelliset palkat koko taloudessa

Palkansaajakorvaukset palkansaajaa kohti, Suomi suhteessa kehittyneisiin kauppakumppanimaihin* samassa valuutassa

Indeksi, 1999 = 100

*) Kauppakumppanit painotettu osuuksilla Suomen ulkomaankaupasta (kaksoispainoilla). Vertailussa: muut EU15-maat, US, JP ja NO.

Lähteet: Macrobond, Reuters ja Suomen Pankin laskelmat.

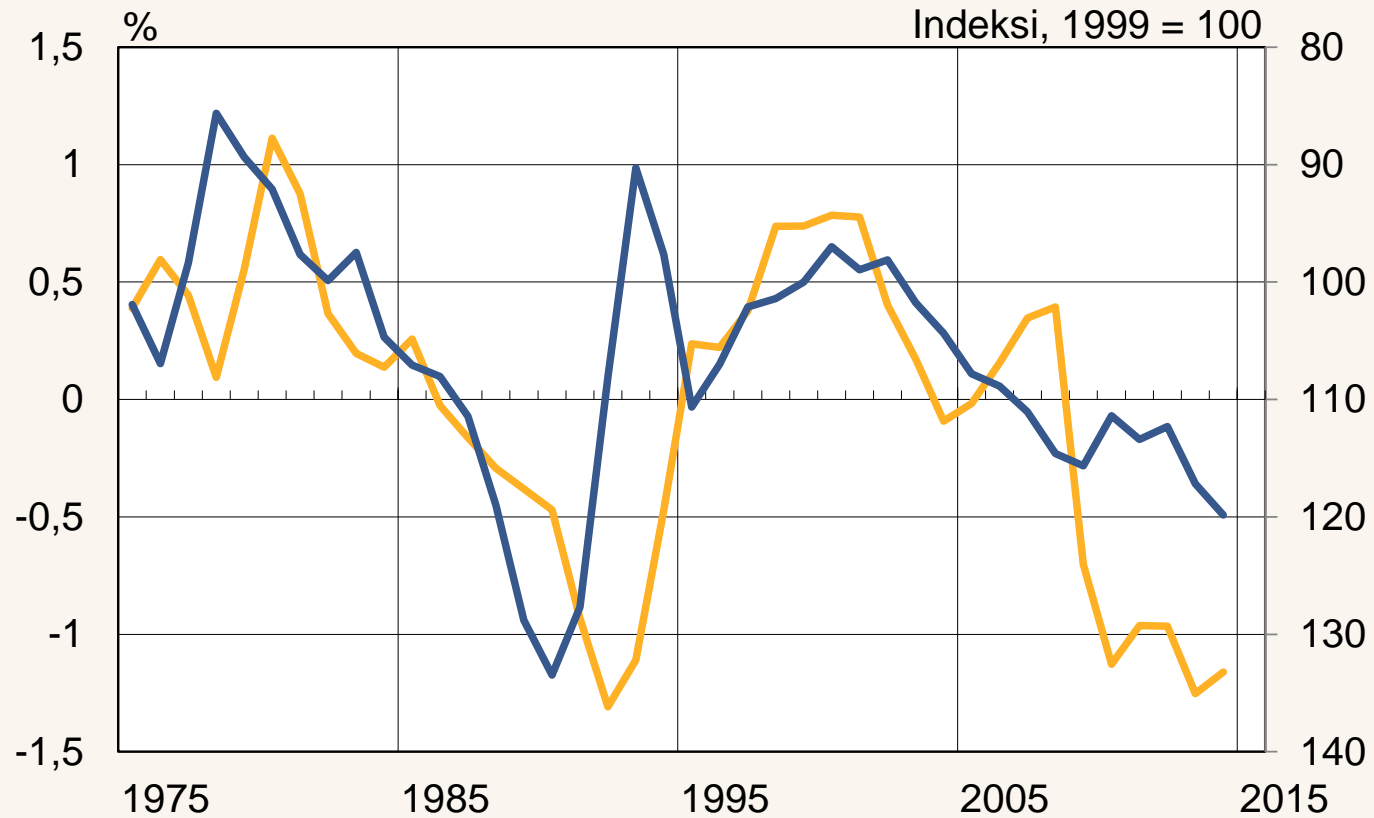
31568

Teollisuuden työllisyys ja koko talouden suhteellinen palkkataso

— Tehdasteollisuuden osuus työllisistä, poikkeama trendistä (vasen asteikko)

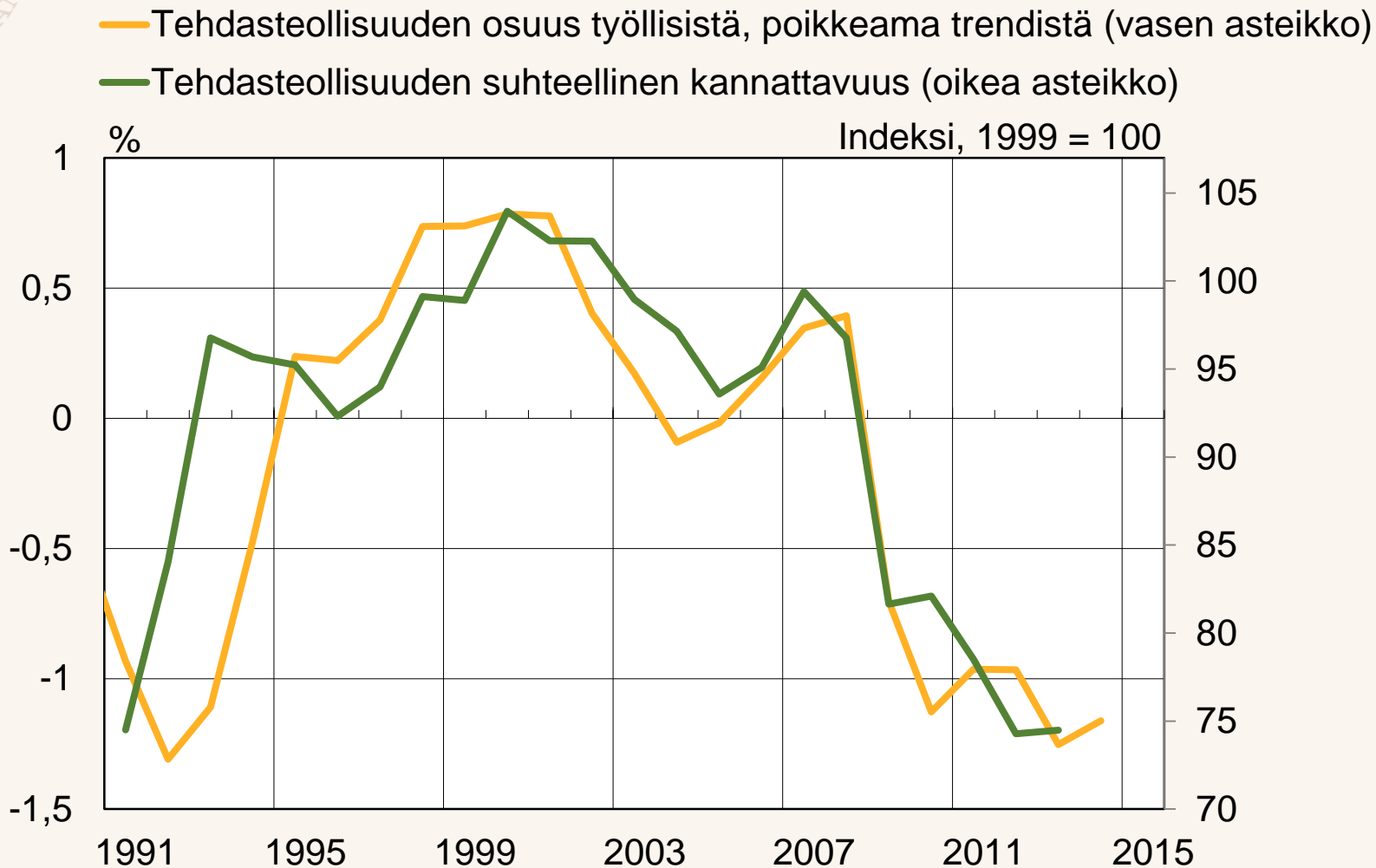
— Palkkataso suhteessa kauppakumppanimaihin (käännetty oikea asteikko)

Lähteet: Macrobond, Reuters, Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.

Teollisuuden työllisyys ja kannattavuus

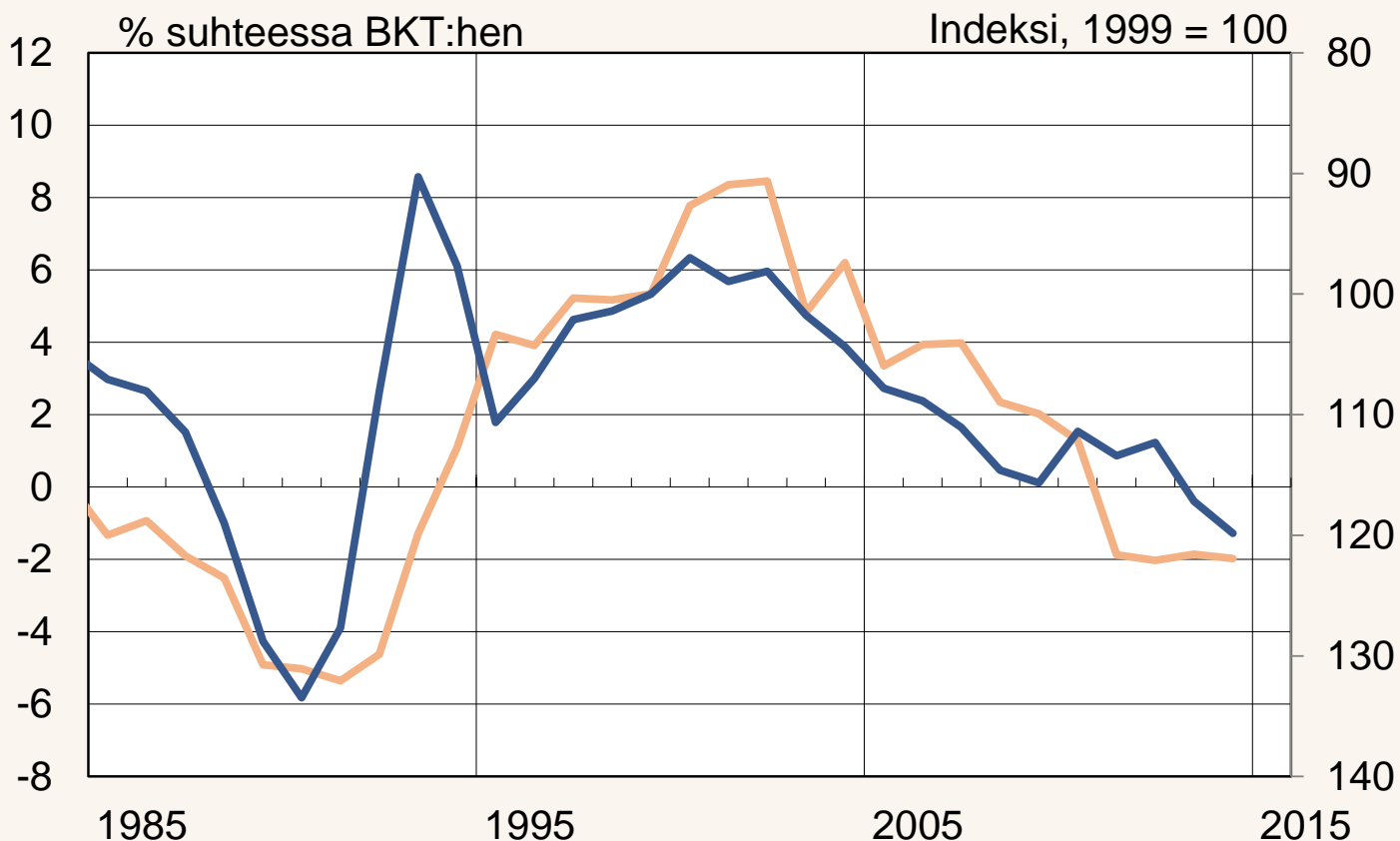
Lähteet: Macrobond, Reuters, Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.

Vaihtotase ja koko talouden suhteellinen palkkataso

— Vaihtotase (vasen asteikko)

— Palkkataso suhteessa kauppakumppanimaihin (käännetty oikea asteikko)

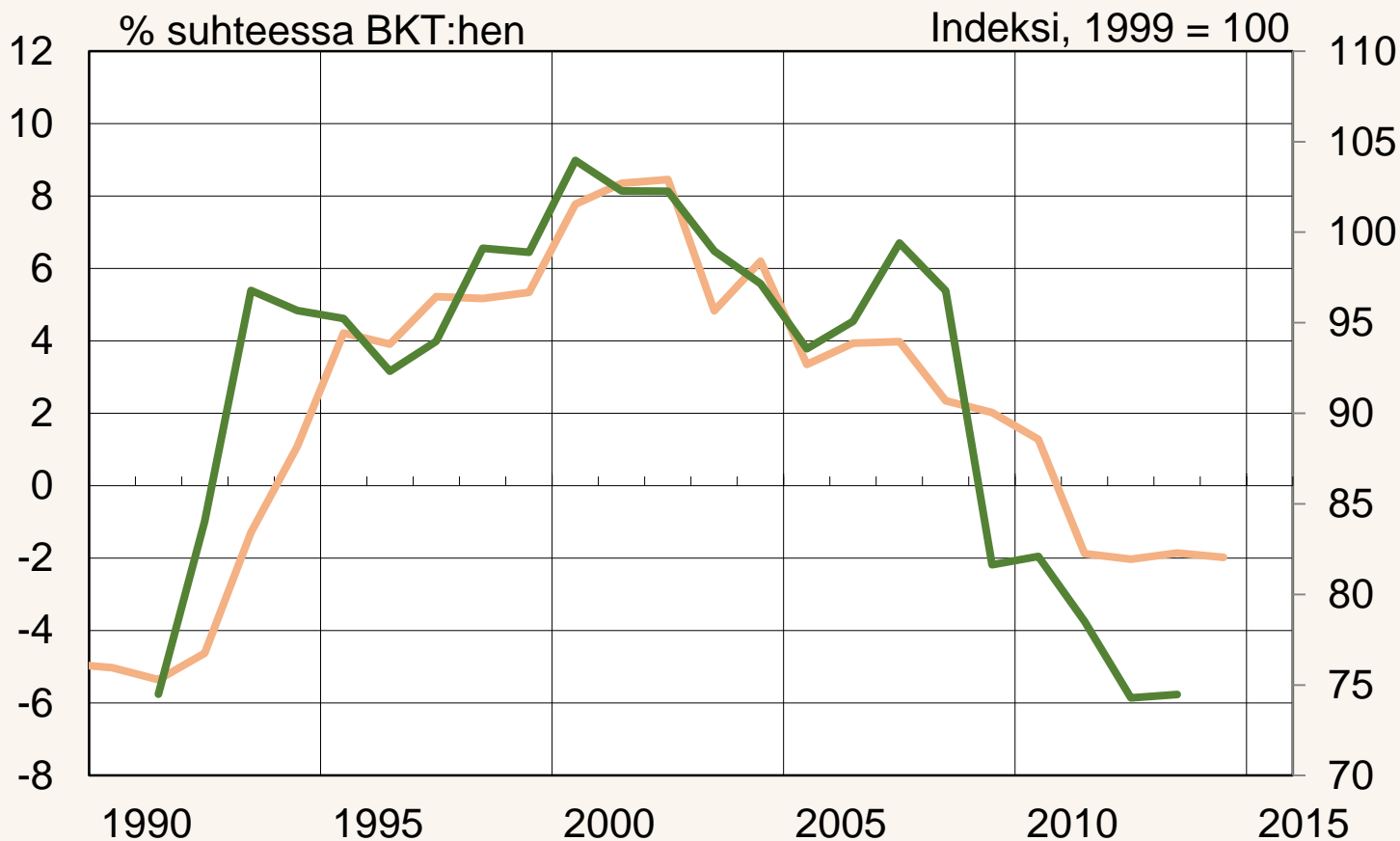

Lähteet: Macrobond, Reuters, Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.

Vaihtotase ja teollisuuden kannattavuus

- Vaihtotase (vasen asteikko)
- Tehdasteollisuuden suhteellinen kannattavuus (oikea asteikko)

Lähteet: Macrobond, Reuters, Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.

Kustannuskilpailukyvyn parantamisen tarve?

- Minkälainen pitäisi olla kustannuskilpailukyvyn taso, jotta
 1. vaihtotase olisi lievästi ylijäämäinen?
 2. teollisuuden työllisyys olisi pitkän aikavälin trendillään?
- Vastaus: 10–15 % nykyistä parempi

Kiitos!